

MINISTERSTVO
DOPRAVY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**Aplikačné usmernenie,
ktoré upravuje podmienky udeľovania súhlasu podľa zákona o dráhach
a výnimky z vyhlášky o stavebnom a technickom poriadku dráh**

Sekcia železničnej dopravy a dráh

Odbor štátnej železničnej správy

Účinnosť od: 01.09.2023

Obsah

1 Termíny, definície a skratky

2 Úvod

3 Predmet žiadosti

4 Príprava žiadosti

5 Obsah žiadosti, stavebnotechnické podmienky

6 Účinnosť

1 Termíny, definície a skratky

hlavné železničné trate	z hľadiska dopravného významu slúžia na medzinárodnú dopravu a na zabezpečenie celoštátnej dopravnej obslužnosti
ročný priemer denných intenzít	priemerná denná intenzita dopravy stanovená z nepretržitého celoročného merania – [voz/24 h]
úrovňové kríženie pozemnej komunikácie a železnice	kríženie železnice s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají (cestné motorové vozidlá, cyklisti, chodci), okrem úrovňových priechodov, určených na pohyb osôb alebo na manipuláciu so zásielkami v obvode železničnej dopravy, a úrovňových krížení účelových komunikácií s vlečkovým koľajiskom v uzavretom areáli prevádzkovateľa vlečky
úrovňové kríženie pozemnej komunikácie a železnice nie je	úrovňový priechod, určených na pohyb osôb alebo na manipuláciu so zásielkami v obvode železničnej dopravy, a úrovňové križovanie účelových komunikácií s vlečkovým koľajiskom v uzavretom areáli prevádzkovateľa vlečky
vedľajšie železničné trate	slúžia na zabezpečenie regionálnej dopravnej obslužnosti a na mestské a prímestské dopravné služby
záchranné zložky	a) Hasičský a záchranný zbor, b) poskytovatelia záchranej zdravotnej služby, c) kontrolné chemické laboratória civilnej ochrany, d) Horská záchranná služba, e) Banská záchranná služba, f) Ozbrojené sily Slovenskej republiky
žiadateľ	podnikateľ alebo iná právnická osoba
žiadosť podľa § 14 ods. 1 zákona o dráhach	žiadosť o udelenie súhlasu ministerstva s technickým riešením odlišným od ustanovení § 14 ods. 1 zákona o dráhach, ktorý tvorí podklad na udelenie výnimky podľa § 18 ods. 2 zákona 135/1961 Zb.
žiadosť podľa § 14 ods. 2 zákona o dráhach	žiadosť o udelenie súhlasu ministerstva s technickým riešením odlišným od ustanovení § 14 ods. 2 zákona o dráhach
žiadosť podľa § 18 ods. 2 zákona	žiadosť o udelenie súhlasu ministerstva

o pozemných komunikáciách (cestný zákon)	s technickým riešením odlišným od ustanovení § 18 ods. 2 zákona pozemných komunikáciách (cestný zákon)
žiadosť podľa § 11 ods. 3, prílohy č. 8 ods. 4 vyhlášky 350/2010 o stavebnom a technickom poriadku dráh	žiadosť o udelenie výnimky ministerstva s technickým riešením odlišným od ustanovení § 11 ods. 3, prílohy č. 8 ods. 3 vyhlášky o stavebnom a technickom poriadku dráh
ADR	európska dohoda o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečného tovaru
AU	Aplikačné usmernenie č. XX, ktorým sa určuje postup udeľovania výnimiek, súhlasu podľa zákona o dráhach, vyhlášky o stavebnom a technickom poriadku dráh
E	sieť cestných komunikácií v Európe, hlavné cesty triedy A, doplnkové cesty triedy A, B
EC	EuroCity je druh vlakového osobného spoja v rámci európskej železničnej siete
EX	Expres je vyššia kategória osobných vlakov premávajúcich na území viacerých európskych štátov
IC	InterCity druh expresného osobného vlaku, ktorý jazdí na vnútroštátnych, alebo medzinárodných trasách
MD SR	Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky
P2	výkonnostné parametre pre osobnú dopravu, traťová rýchlosť 200 – 250 km/h
P3	výkonnostné parametre pre osobnú dopravu, traťová rýchlosť 120 – 200 km/h, obrys vozidla DE3
P4	výkonnostné parametre pre osobnú dopravu, traťová rýchlosť 120 – 200 km/h, obrys vozidla GB
REX	kategória regionálnych vlakov osobnej dopravy
RID	medzinárodná železničná preprava nebezpečného tovaru
TEN - Tc	cestné Pan-Európske koridory
TEM	Trans - European north - south motorway project

2 Úvod

Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) vydáva aplikačné usmernenie s cieľom zabezpečiť konzistentnosť pri postupe udelenia súhlasu vo veci technického riešenia odlišného od ustanovenia § 14 ods. 1 zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 513/2009 Z. z.“), ktorý tvorí podklad na udelenie výnimky podľa § 18 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 135/1961 Zb.“), súhlasu v zmysle ustanovenia § 14 ods. 2 zákona č. 513/2009 Z. z. a výnimky z § 11 ods. 3 v nadväznosti na prílohu č. 8 ods. 4 vyhlášky Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 350/2010 Z. z. o stavebnom a technickom poriadku dráh v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 350/2010 Z. z.“) v rámci zohľadnenia osobitných podmienok zriadenia úrovňového kríženia pozemnej komunikácie a železnice (ďalej len „železničné priecestie“).

Tento dokument ustanovuje podrobnosti týkajúce sa postupu podávania a schvaľovania žiadosti pri postupe udelenia súhlasu vo veci technického riešenia odlišného od ustanovenia § 14 ods. 1 zákona č. 513/2009 Z. z., ktorý tvorí podklad na udelenie výnimky podľa § 18 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. a súhlasu v zmysle ustanovenia § 14 ods. 2 zákona č. 513/2009 Z. z., výnimky v zmysle § 11 ods. 3 v nadväznosti na prílohu č. 8 ods. 4 vyhlášky č. 350/2010 Z. z. pre zriadenie a výstavbu železničného priecestia.

Spracovanie a zaslanie žiadosti v zmysle tohto dokumentu je podmienkou MD SR pre spracovanie stanoviska žiadateľovi. Žiadosti, ktoré nebudú v súlade s týmto dokumentom budú žiadateľovi zaslané MD SR na dopracovanie.

3 Predmet žiadosti

Predmetom žiadosti podľa tohto dokumentu je udelenie/neudelenie súhlasu vo veci technického riešenia odlišného od ustanovení § 14 ods. 1 zákona č. 513/2009 Z. z., ktorý tvorí podklad na udelenie výnimky podľa § 18 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb., súhlasu v zmysle ustanovenia § 14 ods. 2 zákona č. 513/2009 Z. z. a výnimky z § 11 ods. 3 v nadväznosti na prílohu č. 8 ods. 4 vyhlášky č. 350/2010 Z. z. vo veci zriadenia a výstavby železničného priecestia v rámci železničnej siete v správe manažéra železničnej infraštruktúry (Železnice Slovenskej republiky).

4 Príprava žiadosti

Stavebníctvo je jedným zo základných výrobných odvetví hospodárstva, ktorého úlohou je stavebná príprava, budovanie stavebných objektov, opravy a údržba vybudovaných stavebných diel, eliminácia kritických miest. Má osobitný charakter produkcie (stavebných diel), ktoré vyrába, buduje a aj jeho výrobný proces je charakterizovaný špecifickými znakmi. Pre každý stavebný objekt sa musí vypracovať osobitný projekt, rozpočet a osobitná dokumentácia, ktorou sa znova zisťuje objem stavebných prác, potreba stavebného materiálu, stavebné náklady a technicko-ekonomické ukazovatele, jeho prevádzkovanie a životný cyklus.

Železničné priecestie musí svojím stavebno-technickým prevedením plne zabezpečiť bezpečnosť železničnej dopravy, ako aj užívateľom pozemných komunikácií vrátane osôb s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie. **Železničné priecestie nie je možné zriadiť, ak by došlo jeho zriadením alebo prevádzkou k poškodeniu práva iných a je v rozpore s verejným záujmom.**

Železničné priecestie musí vyhovovať bezpečnej prevádzke dopravy na hlavných a vedľajších železničných tratiach a **nepovoľuje sa:**

- V rámci úrovňového križovania s medzinárodnými cestnými ťahmi „TEN – Tc“, „TEM“, „E“ (E50, E58, E65, E71, E 75, E 77, E 371, E 442, E 571, E 572, E 575),
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, kde prevláda železničná osobná doprava s kategóriou EC, IC, Ex, REX s priemerným denným rozsahom dopravy vyšším ako 10 vlakov počítaným za obdobie posledných dvoch ukončených kalendárnych rokov.
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati s dopravným kódom osobnej dopravy P2, P3, P4 s priemerným denným rozsahom dopravy vyšším ako 10 vlakov počítaným za obdobie posledných dvoch ukončených kalendárnych rokov.
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, kde je častá pravidelná preprava nákladnej železničnej dopravy RID a cestnej dopravy ADR, častá preprava je u RID priemerný denný rozsah vyšší ako 3 vlaky RID, 3 cestné vozidlá ADR v čase podania žiadosti o výnimku/súhlas.

- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, kde je na pozemnej komunikácii, ktorá križuje trať častá preprava pravidelnej autobusovej dopravy (mestská, prímestská, školská, diaľková), častá autobusová preprava je priemerný denný rozsah vyšší ako 3 pravidelné autobusy v čase podania žiadosti o výnimku/súhlas.
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, kde je na pozemnej komunikácii, ktorá križuje trať preprava záchranných zložiek, železničné priecestie je v blízkosti sídla záchranných zložiek v oblasti 2 000 metrov od dotknutého priecestia a je to jediná prístupná pozemná komunikácia pre záchranné zložky do sídla.
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, ak je v oblasti železničného priecestia napojenie bočných pozemných komunikácií v oblasti 25 metrov od dotknutého železničného priecestia.
- Ak je hranica najbližšej križovatky od nebezpečného pásma železničného priecestia menej ako 30 m.
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, ak železničné priecestie má byť cez koľaj v prechodnici, vzostupnici a oblúku s prevýšením.
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, ak železničné priecestie nemôže byť kolmo na železničnú trať.
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, ak sklon trate je viac ako 10 ‰.
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, ak železničné priecestie by malo byť medzi dvoma za sebou nasledujúcimi tunelmi a ich vzdialenosť od portálov je menej ako 500 metrov.
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, ak železničné priecestie má byť cez koľaj v oblúku, ktorej prevýšenie vytvára na pozemnú komunikáciu pozdĺžny sklon väčší ako 3 ‰ smerujúci proti pozdĺžnemu sklonu pozemnej komunikácie.
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, v obvodoch dopravní s koľajovým rozvetvením a v miestach, kde sa pravidelne posunuje, na lomoch sklonov tratí, pred návěstidlom v takej vzdialenosti, kde by dráhové vozidlá, ktoré zastavia pred návěstidlom zakazujúcim jazdu, obsadzovali železničné priecestie.
- Na hlavnej a vedľajšej železničnej trati, ktoré sú trojkoľajné a viackoľajné.

- V prípade uzávierky železničného priecestia trasa obchádzkovej trasy nesmie byť dlhšia ako 15 km.
- V prípade súbehu dvoch a viac tratí, ak sú zaústené do spoločného železničného priecestia.

5 Obsah žiadosti, stavebnotechnické podmienky

Ministerstvo môže udeliť súhlas alebo povoliť výnimku za dodržania bodu 4 tohto dokumentu a plnenia nasledovných procesných a konštrukčných požiadaviek.

Pre zriadenie a výstavbu železničného priecestia musia byť splnené tieto podmienky.

1. Spracovať žiadosť o udelenie súhlasu alebo povolenia výnimky podľa prílohy č. 1 tohto dokumentu zverejnenú na webovom sídle ministerstva.
2. Železničné priecestie musí byť zabezpečené svetelným priecestným zabezpečovacím zariadením (PZZ) s celými závorami opatrené zábranou proti ich podliezaniu rovnobežnými s osou priľahlej koľaje, zariadením detekcie uviaznutého vozidla alebo inej mimoriadnej udalosti v priestore medzi závorami. Pre ovládanie je možné použiť bodové prvky (koľajnicové spínače, počítače osí alebo slučky). Informácie o stave PZZ sa prenášajú do hlavných návěstidiel alebo priecestníkov a v prípade jeho zriadenia aj do systému European Train Control System (ETCS). Pri dispečerizácii traťových úsekov sa prenosový systém využije pre diaľkovú diagnostiku. Použije sa PZZ s celými závorami a s kontrolou celistvosti brvna.
3. Na vonkajších stranách pozemnej komunikácie budú, v kolmej vzdialenosti najmenej 4,0 metre od osi krajnej koľaje, umiestnené pevné a estetické zábrany, znemožňujúce jazdu cestného vozidla, cyklistov, obchádzanie peších okolo závor. Zábrany nesmú znemožňovať alebo obmedzovať rozhľad z pozemnej komunikácie na trať.
4. Železničné priecestie musí byť odvodnené.
5. Všetky križovatky napojené na železničné priecestie a napojenie bočných pozemných komunikácií v oblasti železničného priecestia vo vzdialenosti 30 - 240 metrov od dotknutého železničného priecestia musia mať opakujúcu svetelnú signalizáciu - signálnu závislosť zo svetelnej signalizácie na železničnom priecestí.
6. Na základe zaťaženia železničného priecestia od cestnej a koľajovej dopravy a maximálne zaistenie geometrických parametrov koľaje, zníženie údržby, opravy koľaje v oblasti železničného priecestia sa zriadi koľaj konštrukčne ako pevná jazdná dráha.

7. Všetky železničné priescestia musia byť zapojené na priescestník - svetelné stožiarové návěstidlo, ktoré informuje rušňovodiča o stave priescestného zabezpečovacieho zariadenia.
8. Každá žiadosť predložená na schválenie zástupcovi MD SR od 1.9.2023 , musí mať vypracovaný rozpočet projektu v „excel“ súbore v súlade s týmto dokumentom. Rozpočet je nutné spracovať v rozsahu prvotná investícia a následne prevádzkové náklady na správu, údržbu, obnovu v rozsahu 10 rokov od uvedenia do prevádzky.

6 Účinnosť

Tento dokument nadobúda účinnosť 1. septembra 2023. Predmetný dokument sa netýka povoľovania dočasných železničných priescestí.

Ing. Peter Šulko, PhD., MBA
generálny riaditeľ
sekcie železničnej dopravy a dráh

Príloha č. 1

Žiadosť o udelenie súhlasu/výnimky s technickým riešením odlišným od ustanovenia § 14 ods. 1 zákona č. 513/2009 Z. z. 2, ktorý tvorí podklad na udelenie výnimky podľa § 18 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb., § 14 ods. 2 zákona č. 513/2009 Z. z. a § 11 ods. 3 v nadväznosti na prílohu č. 8 ods. 4 vyhlášky č. 350/2010 Z. z. obsahuje:

1. Všeobecne:

- a) meno, priezvisko (názov) a adresu (sídlo) žiadateľa,
- b) druh, účel a miesto stavby,
- c) charakter súhlasu/výnimky,

2. K žiadosti o udelenie súhlasu/výnimky sa prikladá:

- a) projektová dokumentácia vypracovaná oprávnenou osobou, u jednotlivých stavebných objektoch/súboroch osobou s príslušným odborným vzdelaním,
- b) stanoviská a vyjadrenia dotknutých subjektov (min. v rozsahu obec, správca pozemnej komunikácie, manažér infraštruktúry-ŽSR, Ministerstvo obrany SR).

3. Projektová dokumentácia obsahuje najmä:

- a) sprievodnú správu s údajmi o stavbe, ktorú dopĺňajú údaje
 - 1. o dôvodoch, ktoré vedú k udeleniu súhlasu/výnimky,
 - 2. vyhodnotenie dopadu navrhovaného riešenia najmä na plynulosť a bezpečnosť železničnej dopravy a cestnej premávky v súčasnosti i vo výhlade,
- b) výkresy stavby, z ktorých je zrejмый doterajší a navrhovaný stav v minimálnom rozsahu:
 - 1. Súhrnná technická správa, z ktorej musí byť dostatočne zřejmé stavebnotechnické riešenie stavby, jej konštrukčných častí.
 - 2. Celkovú situáciu v mierke 1 : 500
 - 3. Priečny rez v mierke 1 : 100
 - 4. Jednotná železničná mapa (JŽM) v mierke 1 : 1000 (ak je k dispozícii)
- c) Správu o posúdení bezpečnosti, ktorá obsahuje výsledky kontroly zhody so všetkými požiadavkami spoločnej bezpečnostnej metódy (ďalej len „CSM“) pre posudzovanie rizík, posúdenie a závery ohľadom vhodnosti posudzovaného súhlasu/výnimky, zmeny a zhody na splnenie príslušných bezpečnostných požiadaviek od nezávislého Orgánu pre posudzovanie, navrhovateľa v súlade s čl. 4, 5, 6, 15 a 16 nariadenia Komisie (EÚ) č. 402/2013. Správa musí byť spracovaná pre subsystemy hlavne infraštruktúra, železničné koľajové vozidlá prípadne ďalšie dotknuté subsystemy. Táto činnosť je ministerstvom považovaná **za zmenu významnú** (vplyv na bezpečnosť), preto je nutné na výkon tejto činnosti vykonať plnohodnotné posúdenie rizík formou CSM. Ak žiada o súhlas/výnimku subjekt mimo železničného systému, navrhovateľ pre posúdenie je subjekt mimo železničného systému a manažér infraštruktúry je dotknutý účastník, ktorý má zmluvný vzťah so žiadateľom o súhlas/výnimku (navrhovateľ).
- d) Neoddeliteľnou súčasťou žiadosti je aj vyplnený rozsah posúdenia „Základné posúdenie“ podľa prílohy č. 1 tohto dokumentu.

Podklady žiadosti o súhlas/výnimku podľa bodu 3 písm. b) môžu byť predložené elektronicky (USB nosič).

Základne posúdenie:

Položka	Č. p.	Overenie/charakteristiky	Posúdenie
Všeobecne:			
Základná charakteristika	1.	Bude úrovňové kríženie pozemnej komunikácie a železnice v zastavanom území, obytnej zóne?	
	2.	Bude úrovňové kríženie pozemnej komunikácie a železnice na hlavnej/vedľajšej trati?	
	3.	Bude úrovňové kríženie pozemnej komunikácie a železnice v obvode železničnej stanice, v obvodoch dopravní s koľajovým rozvetvením a v miestach, kde sa pravidelne posunuje?	
	4.	Bude úrovňové kríženie pozemnej komunikácie a železnice pred návestidlom v takej vzdialenosti, kde by dráhové vozidlá, ktoré zastavia pred návestidlom zakazujúcim jazdu, obsadzovali úrovňové krížovanie?	
	5.	Aká je povolená max. rýchlosť železničného vozidla, ktoré má krížiť pozemnú komunikáciu?	
	6.	Aký je dopravný význam pozemnej komunikácie (cesta I, II., III., miestna komunikácia, účelová komunikácia)?	
	7.	Aký je ročný priemer dopravných intenzít na pozemnej komunikácii?	
	8.	Aká je povolená max. rýchlosť na pozemnej komunikácii, ktorá má krížiť železniciu?	
	9.	Kto bude najviac využívať kríženie pozemnej komunikácie a železnice (osobné automobily, nákladné automobily, autobusy, cyklisti, chodci, poľnohospodárske a lesné stroje)?	
	10.	Bude úrovňové kríženie pozemnej komunikácie a železnice slúžiť pre trvale používané, sezónne používané?	
	11.	Aké bude priecestné zabezpečovacie zariadenie na úrovňovom krížení pozemnej komunikácie a železnice?	
	12.	Aký je druh trakcie, ktorá je na trati (nezávislá, elektrická, zmiešaná)?	
	13.	Aký je pozdĺžny sklon pozemnej komunikácie k trati (+ stúpa, - klesá)?	
	14.	Aký bude sklon trate na úrovňovom krížení pozemnej komunikácie a železnice?	
	15.	Aký je smer trate – priama/oblúk/ polomer oblúka?	

Položka	Č. p.	Overenie/charakteristiky	Posúdenie
Bezpečnosť :			
Bezpečnosť	1.	Bude šírka úrovňového kríženia pozemnej komunikácie a železnice dostatočná pre pohyb všetkých účastníkov využívajúcich pozemnú komunikáciu (cestné motorové vozidlá, cyklisti, peší)?	
	2.	Bude predstavovať úrovňové kríženie pozemnej komunikácie a železnice úzke miesto v rámci priepustnosti cestnej dopravy?	
	3.	Je nutné pred krížením pozemnej komunikácie a železnice vykonať opatrenia pre zabezpečenie dostatočných rozhľadových pomerov, rozhľadových dĺžok pre užívateľov pozemnej komunikácie?	
	4.	Sú v blízkosti úrovňového kríženia pozemnej komunikácie a železnice križovatky, kruhové objazdy, odbočovacie oblasti, ktoré budú v prípade poruchy kríženia obsadené cestnými vozidlami?	
	5.	Sú v blízkosti úrovňového kríženia pozemnej komunikácie a železnice priechody pre peších cez pozemnú komunikáciu, zástavky verejnej dopravy?	
	6.	Je predpoklad zmeny dopravného prúdu (pokles/nárast) v dohľadnej dobe cestných vozidiel z dôvodu nárastu obytných zón, obchodných centier, nových dopravných vzťahov?	
	7.	Je úrovňové kríženie pozemnej komunikácie a železnice dostatočne rozpoznateľné pre užívateľov pozemnej komunikácie.	
	8.	Je obmedzený rozhľad na úrovňovom krížení pozemnej komunikácie a železnice z dôvodu oplotenia, zelene, budovy, reklamných pútačov?	

Položka	Č. p.	Overenie/charakteristiky	Posúdenie
Bezpečnosť :			
Dopravné značenie	1.	Bude dopravné značenie pre užívateľov pozemnej komunikácie úplné a prispôsobené zvláštnym miestnym a dopravným podmienkam?	
	2.	Bude pre užívateľov pozemnej komunikácie zaručená rozpoznateľnosť a čitateľnosť dopravného značenia?	
	3.	Bude pre užívateľov pozemnej komunikácie nutné vykonať opakovanie dopravného značenia z dôvodu informovanosti blízkosti úrovňom kríženia pozemnej komunikácie a železnice?	
	4.	Bude oslnenie – priamy dopad príliš veľkého množstva svetla, svetelné znečistenie - kedy v noci do bytových domov dopadá príliš veľa vonkajšieho svetla, modrá žiara - spôsobená rozptylom modrého svetla v atmosfére mať negatívny dopad pre užívateľov pozemnej komunikácie pre rozpoznanie dopravného značenia pre identifikovanie úrovňového kríženia pozemnej komunikácie a železnice?	
Bezpečnosť :			
Osvetlenie	1.	Bude osvetlenie úrovňového kríženia pozemnej komunikácie a železnice prispôsobené zvláštnym miestnym a dopravným podmienkam?	
Iné :			
Stavebný objekt	1.	Umožňuje stavebno-technické riešenie zriadiť mimoúrovňové kríženie (cestný podjazd, cestný nadjazd)?	
	2.	Ak nie je možné zriadiť mimoúrovňové kríženie (cestný podjazd, cestný nadjazd) uveďte jeho dôvod (nie ekonomický, ale stavebný)?	

V dňa

.....

Meno, priezvisko, funkcia, podpis

